

Mgr. et Mgr. Andrea Menšíková

**ZÁKLADY
GERIATRIE:
DEMOGRAFICKÉ
A EPIDEMIOLOGICKÉ
MINIMUM**

Čím víc stárnu, tím víc zjišťuji, že dětství
a stáří splývají. Jsou to navíc dva
nejintenzivnější stavy, které je nám dáno
žít.

“

Marguerite Yourcenarová

Gerontologie

**NAUKA O STÁRNUTÍ
A STÁŘÍ, O PROBLEMATICE
STARÝCH LIDÍ A ŽIVOTA VE
STÁŘÍ.**

řec. gerón/gerontos/
stařec,starý člověk

logos
nauka

Gerontologie

TEORETICKÁ

Experimentální – proč
a jak živé organismy
stárnou.

SOCIÁLNÍ

Tematizuje sociální
dopady stárnutí
a stáří = vztah
starého člověka
a společnosti.

KLINICKÁ

Zabývá se
zdravotním
a funkčním stavem
starých lidí.

DEFINICE OBORU GERIATRIE

Samostatný
specializační
lékařský obor
(v ČR od r.1982)

Obor geriatrické vchází z
vnitřního lékařství, je charakterizován
jako interdisciplinární. Hlavním cílem
je zlepšení zdravotního stavu a kvality
života
seniorské populace..

Předmětem zájmu
geriatrické –
stárnoucí a starý člověk
ve zdraví a především
v nemoci.

Geriatrické se ujímá nemocných
vyššího věku (nad 65 let) u nichž dominuje
nespecifická symptomatologie
nad oborovou, či kteří jsou ohroženi
komplikacemi odvracitelnými geriatrickým
režimem..

Za zakladatele oboru americké geriatrické školy je považován I.L.Nascher (1863 – 1944).

Ve Velké Británii je obor spojen se jménem Marjory W. Warrenové (40. léta 20. století – stála u zrodu domácí oš. Péče – home care).

V ČR průkopník teorie gerontologie prof. Vladislav Růžička, zakladatel české klinické gerontologie prof. Rudolf Eiselt, zakladatel české gerontologické společnosti 1962 prof. Bohumil Pursík, zásluhou prof. Pacovského 1982 geriatrie vedena jako samostatný lékařský obor.

Osobnosti oboru

ČESKÁ
GERONTOLOGICKÁ A GERIATRICKÁ SPOLEČNOST
(ČGGS) JE ODBORNOU SPOLEČNOSTÍ ČESKÉ
LÉKAŘSKÉ SPOLEČNOSTI JANA EVANGELISTY PURKYNĚ

WWW.CGGS.CZ

VÝBOR ČGGS:

PŘEDSEDA: MUDR. IVA HOLMEROVÁ, PH.D.

PRVNÍ MÍSTOPŘEDSEDA: PRIM. MUDR. IVO BUREŠ

MÍSTOPŘEDSEDA: PROF. MUDR. EVA TOPINKOVÁ, CSC.

MUDR. INGRID RÝZNAROVÁ

**ČESKÁ
GERONTOLOGICKÁ
A GERIATRICKÁ
SPOLEČNOST**

STÁŘÍ JE PŘIROZENOU FÁZÍ LIDSKÉHO ŽIVOTA.

STÁRNUTÍ (GERONTOGENEZE, INVOLUCE) JE PŘIROZENÝ A BIOLOGICKY ZÁKONITÝ PROCES, BĚHEM KTERÉHO SE SNIŽUJÍ ADAPTAČNÍ SCHOPNOSTI A UBÝVAJÍ FUNKČNÍ REZERVY ORGANISMU.

V JEDNOTLIVÝCH ORGÁNECH PŘI NĚM PROBÍHAJÍ ZMĚNY DEGENARATIVNÍ, MORFOLOGICKÉ A FUNKČNÍ.

Stárnutí a stáří

Vymezení věku

KALENDÁŘNÍ

(chronologický) věk, je určen datem narození, lze jej přesně vymežit.

SOCIÁLNÍ

(sociálně-historický) věk, vyjadřuje, jak by se měl jedinec určitého biologického věku chovat dle společenských měřítek.

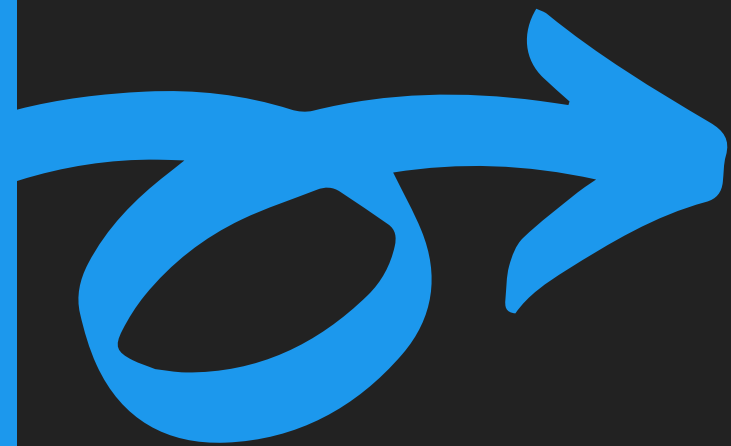
BIOLOGICKÝ

(funkční) věk, představuje biologické stárnutí organismu.

PSYCHOLOGICKÝ

vyjadřuje subjektivní vnímání vlastního věku, poukazuje na psychický stav jedince.

DNES POVAŽUJEME ZA
ZAČÁTEK STÁŘÍ

65 let

VLASTNÍ STÁŘÍ OD 75 LET = UZLOVÝ
ONTOGENETICKÝ BOD

PERIODIZACE

WHO

45 – 59 LET

STŘEDNÍ VĚK

60 – 74 LET

RANNÉ STÁŘÍ

75 – 89 LET

VLASTNÍ STÁŘÍ

90+

DLOUHOVĚKOST

DEMOGRAFIE

ZÁKLADNÍ POJMY

Střední délka života – naděje dožití; udává počet let, které má naději prožít osoba právě xletá při úmrtnosti ve sledovaném období.

Pravděpodobná délka života – věk, kterého se dožívá právě polovina tabulkového počtu narozených, neboli věk, kterého by se při dané úmrtnosti dožila polovina obyvatelstva (medián).

Úmrtnost (mortalita) – demografický ukazatel, udávající podíl zemřelých z určité skupiny za časové období.

ZEMĚ S NEJVYŠŠÍ DÉLKOU ŽIVOTA

STÁT	STŘEDNÍ DÉLKA ŽIVOTA	K DATU
San Marino	85,41	2012
Japonsko	83,98	2016
Švýcarsko	82,89	2016
Španělsko	82,83	2016
Singapur	82,79	2016
Lichtenštejnsko	82,65	2016
Itálie	82,54	2016
Austrálie	82,50	2016
Island	82,46	2016
Norsko	82,40	2016

DEMOGRAFIE ZÁKLADNÍ POJMY

MORBIDITA

označuje nemocnost nebo chorobnost – poměr počtu nemocných jedinců vůči počtu všech jedinců.

INDEX STÁŘÍ

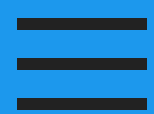
poměr obyvatel v produktivním věku k dětské složce – vypovídá o stárnutí populace.

INDEX ZÁVISLOSTI

poměr osob věkově předproduktivních (0-14 let) a poproduktivních (65 a více let) k osobám k osobám nomicky aktivním.

DEMOGRAFICKÉ STÁRNUTÍ

proces, při kterém se postupně mění věková struktura obyvatelstva, tedy zvyšuje se počet starších 60 let a snižuje se podíl osob mladších 15 let..

VĚKOVÁ SKLADBA OBYVATEL

ROK 1955

ROK 1975

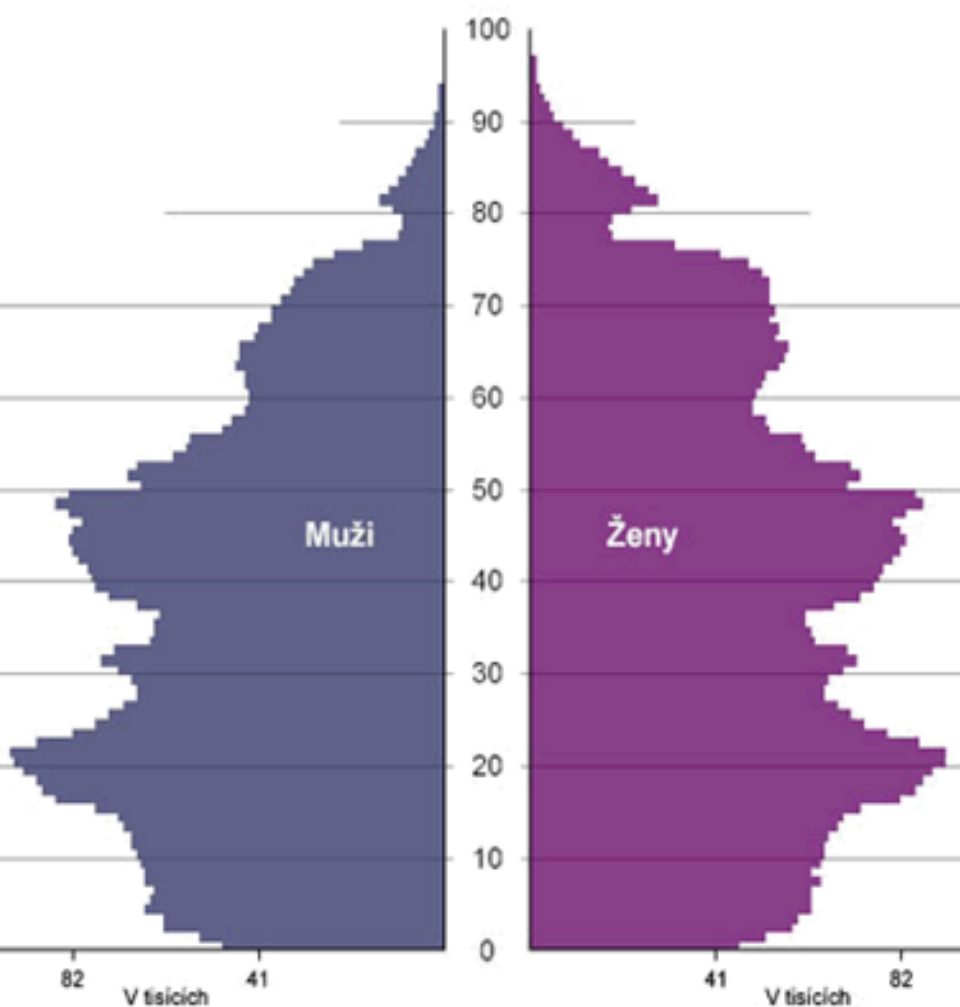
ROK 1995

ROK 2003

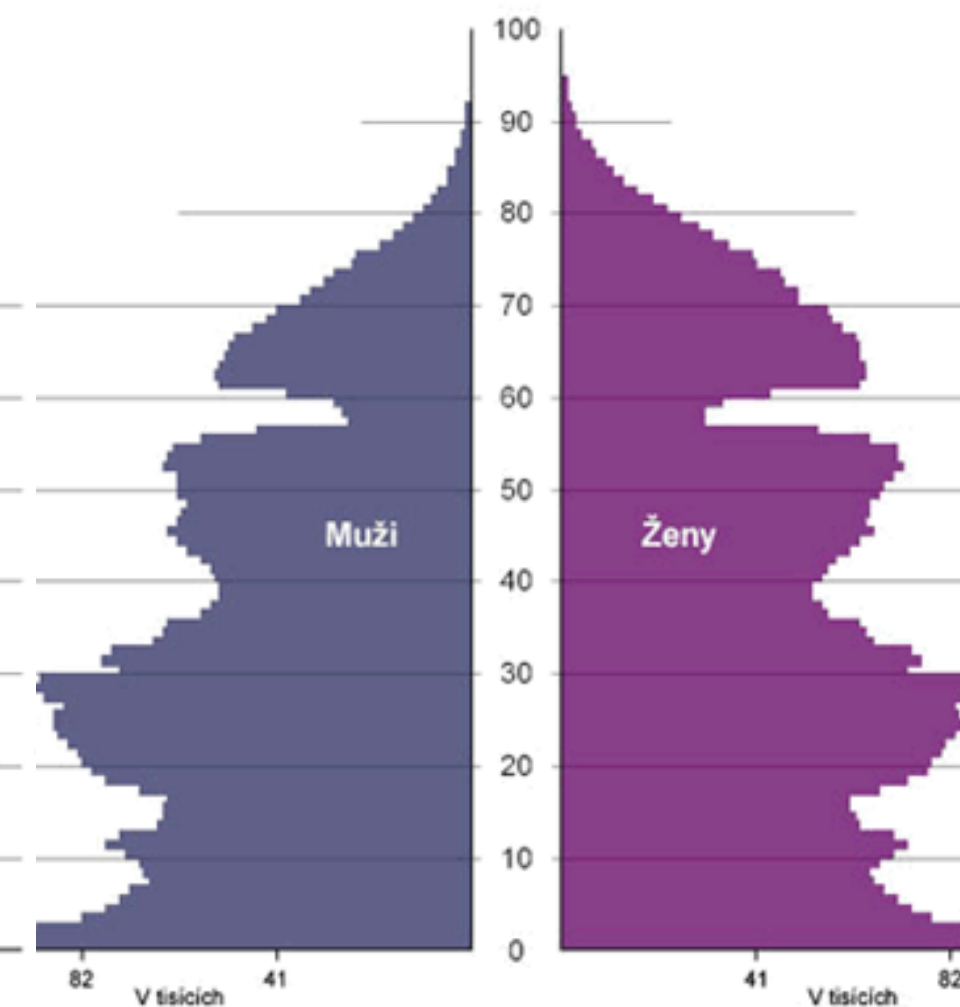
Věková skladba obyvatelstva: 1995

Česká republika

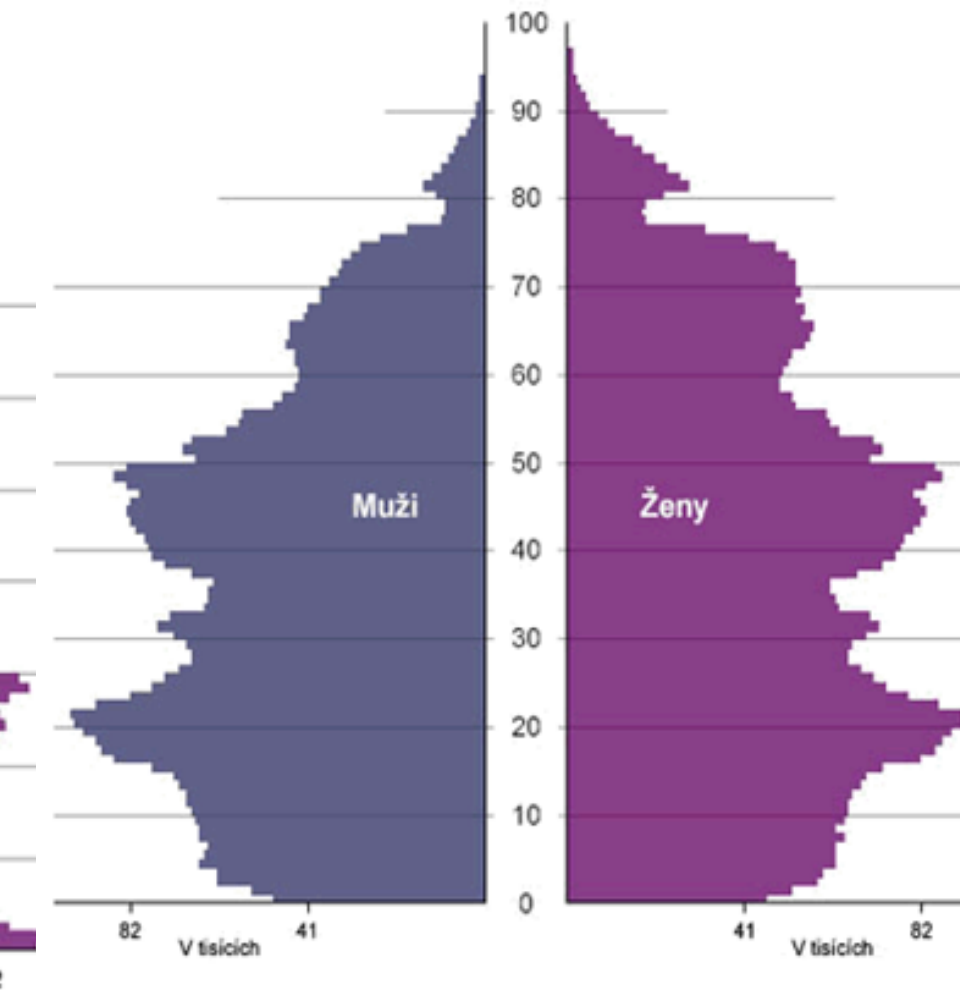
Věková skladba obyvatelstva: 1975

Česká republika

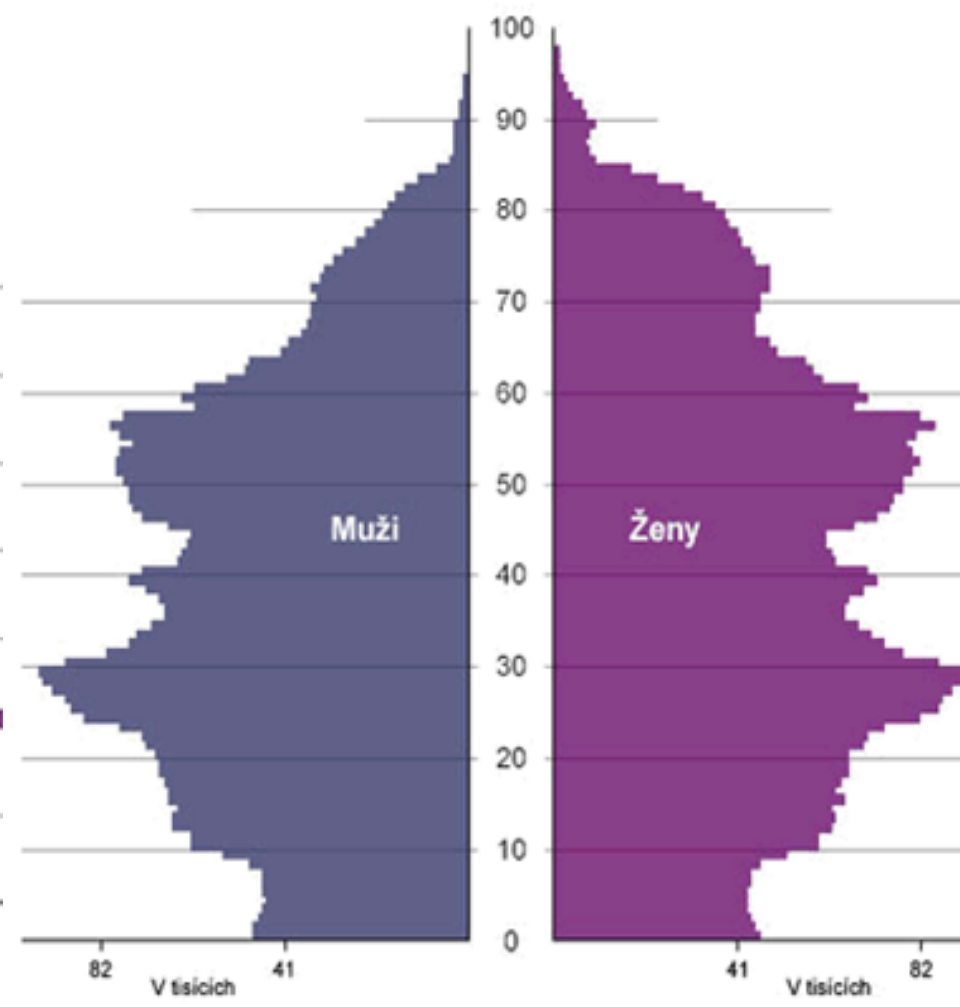
Věková skladba obyvatelstva: 1995

Česká republika

Věková skladba obyvatelstva: 2003

Česká republika

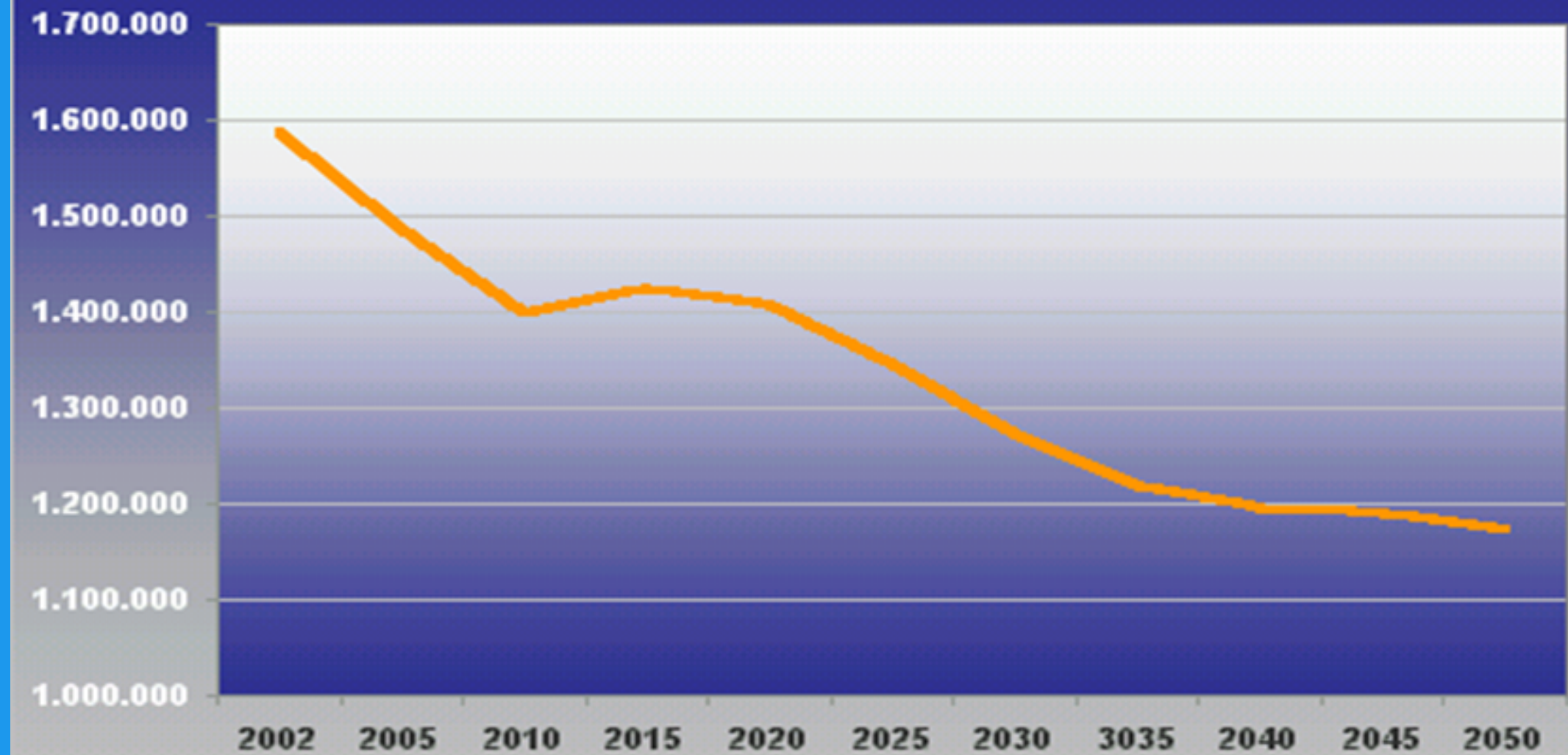
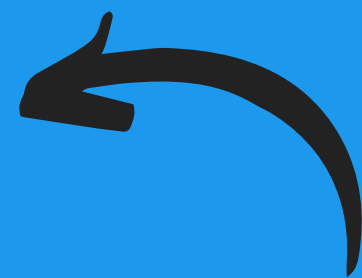
Věková
pyramida
obyvatelstva ČR
(srovnání let 1970
a 2010 a prognóza
do roku 2050)

Demografická prognóza

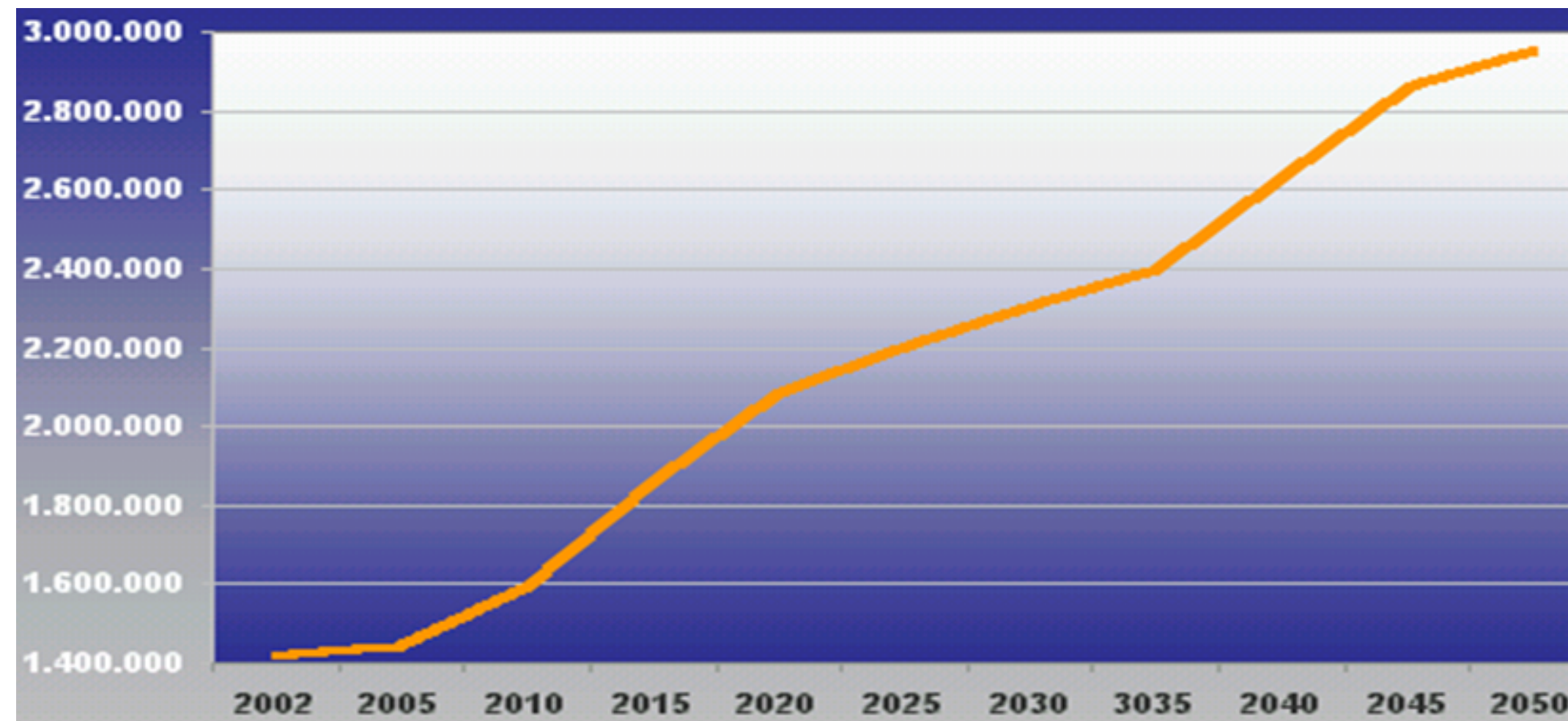
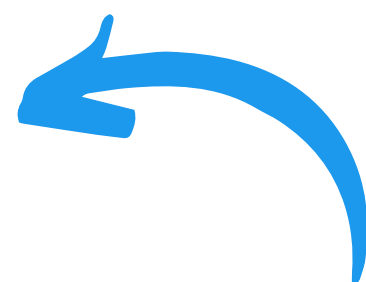

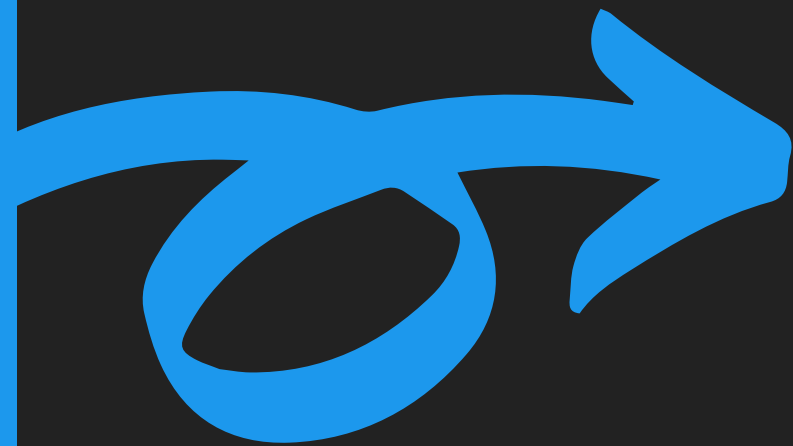
TYP VĚKOVÉ SKLADBY (VĚKOVÉ PYRAMIDY) V ČR MŮŽEME OZNAČIT JAKO REGRESIVNÍ, CHARAKTERIZOVANÝ DEMOGRAFICKÝM STÁRNUTÍM, KDY PŘI NÍZKÉ ÚROVNI PLODNOSTI A ZLEPŠOVÁNÍ ÚMRTNOSTNÍCH POMĚRŮ SE ZVYŠUJE ZASTOUPENÍ STARÝCH OSOB V POPULACI NA ÚKOR DĚTSKÉ SLOŽKY. DEMOGRAFICKÉ PROGNÓZY UVÁDĚJÍ, ŽE ČESKÁ REPUBLIKA BUDE V POLOVINĚ 21. STOL. PATŘIT MEZI ZEMĚ S NEJVYŠŠÍM POČTEM SENIORŮ NA SVĚTĚ.

**BUDOUCÍ
VÝVOJ POČTU OSOB VE
VĚKU 0-14 LET
ČR 2002-2050**

**BUDOUCÍ
VÝVOJ POČTU OSOB VE
VĚKU NAD 65 LET
ČR 2002-2050**

5x víc seniorů

Z OBYVATELSTVA STARŠÍHO 65 LET
NEJVÝRAZNĚJI POROSTE POČET
NEJSTARŠÍCH OSOB,
TEDY OSOB VE VĚKU NAD
85 LET.

BUDOUCÍ VÝVOJ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA PODLE HLAVNÍCH VĚKOVÝCH SKUPIN ČR 2002-2050

	0-14	15-64	65+
2002	1 589 766	7 195 541	1 417 962
2005	1 487 148	7 302 144	1 446 681
2010	1 400 028	7 286 202	1 596 812
2015	1 426 352	7 011 496	1 864 146
2020	1 408 644	6 786 952	2 088 333
2025	1 346 384	6 669 506	2 201 310
2030	1 274 155	6 520 205	2 308 073
2035	1 219 739	6 337 422	2 399 918
2040	1 197 000	5 964 564	2 633 554
2045	1 190 477	5 569 751	2 862 020
2050	1 173 004	5 309 251	2 956 079

Prodlužování délky života je
důsledkem zkvalitnění zdravotní péče, rozvojem
farmakologie a medicíny
a zkvalitněním života jedinců.

Geriatrizaace medicíny